

VERSLAG OVER DE WERKING VAN DE KONINKLIJKE OUDHEIDKUNDIGE KRING VAN HET LAND VAN WAAS TIJDENS HET JAAR 2019

1. PUBLICATIES

1.1. Nieuwsbrief, webstek en sociale media van de K.O.K.W.

In 2019 werden vier digitale nieuwsbrieven (in de maanden februari, april, augustus en november) verstuurd naar de leden. De nieuwsbrief informeert de leden over de werkzaamheden en activiteiten van de Kring, aanwinsten van de bibliotheek en het documentatiecentrum, aankondigingen van tentoonstellingen en erfgoedactiviteiten, interessante publicaties en lezingen, activiteiten van het SteM en andere partners. Kristof Van Remoortere staat in voor de eindredactie en Sofie Buyse voor de opmaak. Een 60-tal leden blijft de nieuwsbrief ontvangen in gedrukte vorm. Alle nieuwsbrieven blijven raadpleegbaar via de website. Naast de nieuwsbrieven werden op regelmatige tijdstippen mailings verstuurd voor een snelle en gerichte communicatie met de leden.

Sedert eind 2009 vinden de leden en andere geïnteresseerden in het Wase verleden steeds meer de weg naar de webstek van de K.O.K.W. (www.kokw.be). Webmaster Herbert Smitz zorgt voor het up-to-date houden van de website. Onze website werd door de provider van het Helm 40 naar een Plesk 40 platform overgeschakeld, met de bedoeling om veiliger en stabiel te werken en aanvallen van hackers te vermijden.

Sedert begin 2013 is de K.O.K.W. aanwezig op de sociale media met een eigen Facebook- en Twitterpagina. Deze pagina's worden beheerd door Herbert Smitz en Ronny De Mulder. Facebook wordt gebruikt om mededelingen te doen, maar ook om foto's van activiteiten te verspreiden. Eind 2019 had de Facebook-pagina ongeveer 440 volgers. Sommige mededelingen worden tot (uitzonderlijk) 1000 maal bekeken. Twitter wordt weinig gebruikt. Er verschijnen wel automatisch tweets als iets op Facebook is aangebracht.

1.2. *Annalen* van de K.O.K.W., deel 122 (240 p.)

Eindredactie: Patty De Meester

Redactieraad: Sofie Buyse, Patty De Meester, Piet Van Bouchaute en Nico Van Campenhout

Beeldredactie: Koen Verstraeten

De voorstelling van deel 122 van de *Annalen* vond plaats op zondag 20 oktober 2019 om 10.30u. in de Sint-Pauluskerk te Sint-Pauwels. Voorzitter Chris De Beer sprak de verwelcoming uit. De gelegenheidslezing werd gehouden door Nina Serulus, doctor in de kunstwetenschappen en projectleider bij het Vlaams Architectuurinstituut

(Antwerpen), en baron Herman Van der Wee, emeritus hoogleraar geschiedenis van de KU Leuven, met als onderwerp *De bouwheer en de bouwhistorica over de woning van architect Stynen in Sint-Pauwels*. Daarna stelde eindredacteur Patty De Meester de inhoud van de *Annalen* voor. Burgemeester Maaïke De Rudder verzorgde het slotwoord. De voorstelling werd afgesloten met een receptie, aangeboden door de K.O.K.W. Een 100-tal aanwezigen woonde de voorstelling bij.

Voorstelling *Annalen* (deel 122) in de Sint-Pauluskerk te Sint-Pauwels
(Foto Herbert Smitz).

1.3. Boek *De familie de Castro y Toledo en het genealogisch-heraldisch werk van hun leden* door Pieter Donche (200 p.)

Het boek *De familie de Castro y Toledo en het genealogisch-heraldisch werk van hun leden* werd – als 29ste bijzondere uitgave van de K.O.K.W. – voorgesteld op donderdag 10 januari 2019 om 20u. in de conferentiezaal van de Stedelijke Bibliotheek. De voorstelling werd bijgewoond door een 50-tal aanwezigen. Sprekers op de boekvoorstelling waren: voorzitter Chris De Beer (verwelkoming), auteur Pieter Donche (voorstelling boek), Koen Verstraeten (toelichting bij de tentoonstelling) en schepen Filip Baeyens (slotwoord). Deze publicatie werd gerealiseerd met financiële steun van de Erfgoedcel Waasland. Het boek werd gedrukt op 350 exemplaren bij drukkerij Room. De verkoopprijs bedraagt 20 euro. Ook de bijbehorende expo, uitgewerkt door bestuurslid Koen Verstraeten en te bezichtigen in de bib van 10 tot 31 januari 2019, was zeer geslaagd.

Voorstelling boek i.v.m. de familie de Castro. V.l.n.r. Koen Verstraeten, Chris De Beer, Pieter Donche, Filip Baeyens en Lieven Dehandschutter (Foto Het Nieuwsblad – dvk).

2. ALGEMENE VERGADERING

De Algemene Vergadering vond plaats op 10 maart 2019 om 10.30u. in Hôtel de Ville (zaaltje 1ste verdieping), Markt 16 te Sint-Niklaas.

Penningmeester Frans De Bondt gaf een gedetailleerd verslag bij de jaarrekening 2018 en de begroting 2019. De rekening 2018 eindigde met een batig saldo van 25.410,28 euro. Bestuursleden Eddy Maes en Herbert Smits deden als commissarissen nazicht van de jaarrekening. De jaarrekening 2018 en de begroting 2019 werden goedgekeurd door de Algemene Vergadering.

Voorzitter Chris De Beer gaf daarna een overzicht van de geplande activiteiten in 2019. Vervolgens werd aan de hand van de projectie van een fotoverslag van de voorbije activiteiten teruggeblikt op de werking van de Kring in 2018. De vergadering werd afgesloten met een drankje, aangeboden door het bestuur van de K.O.K.W.

3. BESTUURSWERKING

De Raad van Bestuur vergaderde elfmaal in 2019. De verslagen werden opgesteld door secretaris Kristof Van Remoortere en bij zijn afwezigheid door Sofie Buyse.

Gedurende het hele jaar bleef de leeszaal gesloten voor bezoekers en was ze enkel op afspraak te consulteren. De leeszaal fungeert momenteel als opslagruimte van allerhande materiaal uit het Huis Janssens. De bibliotheek van Familiekunde Vlaanderen-afdeling Land van Waas is tijdelijk ondergebracht in de leeszaal van Bibliotheca Wasi-ana. Hoewel de werkruimte beperkt is, bleven de diverse werkgroepen verder werken:

- 1) werkgroep 'Digitalisering', onder leiding van Herbert Smitz.
- 2) werkgroep 'Bibliotheek', onder leiding van Rudi De Clercq. Jean Janssens de Varebeke, oud-bestuurslid en voormalig medewerker van deze werkgroep, overleed op 11 december 2019 op 87-jarige leeftijd.
- 3) medewerkersploeg op maandag, onder leiding van Eddy Maes en Sandra Vancauwenberghe. Marcel Van Buynder stopte in 2019 als maandagmedewerker. Het bestuur wil hem uitdrukkelijk bedanken voor zijn jarenlange inzet als vrijwilliger bij de K.O.K.W. Thor Dullaert startte als nieuwe vrijwilliger.
- 4) redactieraad *Annalen*, onder leiding van Patty De Meester, die Alain Debbaut in oktober 2018 opvolgde als redactiesecretaris van de *Annalen*. Daarnaast bestaat de redactieraad uit Sofie Buyse, Piet Van Bouchaute en Nico Van Campenhout.

De opdracht van Daniëlle Caluwé, die sinds februari 2018 als tijdelijke collectie- en erfgoedmedewerker aan de slag was bij de K.O.K.W., liep af in maart 2019. Tijdens de campagne werden in totaal 663 voorwerpen, inclusief de Afrika-collectie, geïnventariseerd, opgemeten en gefotografeerd (circa 2.000 foto's waarvan 1.197 werkfoto's) en kort beschreven in vier catalogi. Ze werden verpakt en voorlopig opgeslagen op de annex op de 2de verdieping. Ook Anouk Van Beurden rondde in het voorjaar haar opdracht af voor de preventieve conservering van de collectie vlaggen en vaandels. Bij het beschrijven, nummeren, reinigen en verpakken van een 70-tal vlaggen werd zij geassisteerd door bestuurslid Erik Janssen en medewerkster Sarah Mauro. Voor de financiering van deze projecten kon de Kring beschikken over een subsidie van 22.500 euro, toegekend in het kader van het transitiereglement voor culturele projecten met een bovenlokale uitstraling. Over beide projecten werd een artikel opgenomen in deel 122 van de *Annalen*.

Naast het ondersteunen van de beroepskrachten werden de volgende collecties het afgelopen jaar geordend, ontsloten, geïnventariseerd en/of gedigitaliseerd:

- In het kader van *75 jaar bevrijding* werd de collectie affiches van WOII (meer dan 200 stuks) gedigitaliseerd door de Erfgoedcel.
- In 2019 werd door de Erfgoedcel werk gemaakt van de tweede fase van de digitalisering van *Het Vrije Waasland* (jaargangen 1971-2003).
- Erik Heyman keek de inventaris van de oude bibliotheek verder na.
- Koen Verstraeten herverpakte het archief i.v.m. de familie de Castro volledig.
- Erik Janssen stelde een nota op waarin de belangrijkste principes en voorwaarden worden vastgelegd voor het schenken van familiearchieven aan de Kring.
- Walter en Guy Van den Bergh hielpen Jan De Kesel, bouwkundig erfgoedconsulent bij Erfpunt, met het fotograferen en inventariseren van de graven op begraafplaats Tereken in Sint-Niklaas.
- Guy Van den Bergh werkte samen met Eddy Maes verder aan de inventaris van de cartografische collectie.

- Sandra Vancauwenberghe werkte samen met Walter Van den Bergh aan een inventaris van de partituren van Gisleen Van Vlemmeren en andere plaatselijke componisten.

Er werden twee promotievlaggen met voet aangekocht met daarop het logo van de K.O.K.W. Deze banners worden gebruikt op activiteiten van de Kring.

De bestuursvergaderingen stonden vooral in het teken van de restauratiewerken en de toekomstige invulling van het Huis Janssens (zie punt 4. Restauratie en invulling Huis Janssens).

Op de vergadering van 30 maart 2019 maakten de bestuursleden kennis met Filip Baeyens, de nieuwe schepen van Cultuur. De bestuursleden stelden zich voor en gaven toelichting over hun taak bij de K.O.K.W. De schepen gaf zijn visie over de binnenrestauratie en invulling van het Huis Janssens en de samenwerking met de K.O.K.W. en de andere erfgoedspelers binnen de stad. Het erfgoedoverleg van de stad Sint-Niklaas beperkte zich in het verleden alleen tot de betrokken stadsdiensten (SteM, Bibliotheca Wasiana, Stadsarchief). De schepen zal vanaf nu ook een vertegenwoordiger van de Erfgoedcel, Erfpunt en de K.O.K.W. uitnodigen op de planningsvergaderingen. Gelet op de collecties van de Kring en de verbinding met het museum is de K.O.K.W. voor de schepen een geprefereerde erfgoedpartner.

Schepen Filip Baeyens bracht een bezoek aan de depot- en werkruimtes van de K.O.K.W. (Foto Herbert Smitz).

Het K.O.K.W.-bestuur is ook verheugd dat in het meerjarenplan 2020-2024 van de stad Sint-Niklaas verder geïnvesteerd wordt in de uitbouw van de museumwerking. Zo wordt 50.000 euro (2020) voorzien voor uitbreiding van de depotruimte, 110.000 euro voor de culturele en museale invulling van het Huis Janssens (2021-2022) en 140.000 euro voor de herinrichting (vernieuwend concept) van het SteM (periode 2024-2025). De Salons hebben vanaf 2021 geen museale functie meer.

4. RESTAURATIE EN INVULLING HUIS JANSSENS

De buitenrestauratie van het Huis Janssens, die aanvatte begin november 2016, werd in het voorjaar van 2018 afgerond. Nu is het wachten op de binnenrestauratie, waarbij de oorspronkelijke interieuraankleding en kleuren maximaal zullen worden hersteld. De restauratiepremie werd reeds toegekend door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Een werkgroep, bestaande uit enkele stadsambtenaren en een delegatie van de K.O.K.W., werkte in 2018 reeds een voorstel uit voor de toekomstige invulling van het Huis Janssens, de maatschappelijke zetel van de Kring. Op die manier werden al vlug enkele compromissen bereikt. Op enkele essentiële punten verschilde de visie van de Raad van Bestuur echter met die van de beleidsverantwoordelijken en betrokken stadsdiensten. In de loop van 2019 had voorzitter Chris De Beer verschillende constructieve overlegmomenten met Filip Baeyens, de nieuwe schepen van Cultuur, museumconservator Ward Bohé en Tamara Van Hout, adviseur Monumentenzorg van de stad Sint-Niklaas, over de nog bestaande knelpunten rond het gebruik en de invulling van enkele ruimtes van het Huis Janssens.

Op 14 september 2019 werd een plandag georganiseerd in het Erfgoedhuis Hof ter Welle te Beveren, waarbij de bestuursleden brainstormden over de museale invulling van het gelijkvloers en de 1ste verdieping van het Huis Janssens en de verwachtingen/behoefte voor de invulling van de 2de en 3de verdieping van het Huis Janssens en de annexen. Gemeentearchivaris Carine Goossens leidde ons rond in het Erfgoedhuis Hof ter Welle. Deze rondgang was zeer inspirerend. Alle voorstellen werden door Herbert Smits technisch vertaald en weergegeven in een visienota.

Op basis van de visienota werd eind 2019 een compromis bereikt met schepen Filip Baeyens betreffende de invulling van het Huis Janssens en de annexen:

- Het gelijkvloers en de 1ste verdieping van het Huis Janssens krijgen een museale invulling.
- De oude bibliotheek blijft behouden op de huidige locatie en fungeert – afgeschermd met een glazen wand – verder als pronkstuk voor bezoekers van het Huis Janssens.
- De 2de en 3de verdieping van het Huis Janssens worden ingericht als werkruimte voor de Kring, met medegebruik van enkele ruimtes door het SteM.
- De annex op de 1ste verdieping blijft in gebruik als bibliotheek en depotruimte van de K.O.K.W.

*De binnenrestauratie van het Huis Janssens gaat van start in 2020
(Foto Herbert Smitz).*

- De annex op de 2de verdieping zal door het stadsbestuur ingericht worden als leeszaal en depotruimte voor zowel de K.O.K.W. als andere erfgoedverenigingen.

Deze afspraken zullen verder geofficialiseerd worden in een overeenkomst tussen het stadsbestuur en de K.O.K.W. Het technisch dossier voor de binnenrestauratie van het Huis Janssens werd goedgekeurd op de gemeenteraad van 27 maart 2020. Daarna volgde de publicatie van de aanbesteding. De opdracht wordt nog vóór het bouwverlof 2020 toegewezen. De restauratiewerken zullen ongeveer anderhalf jaar in beslag nemen. Daarna kunnen de ruimtes verder ingevuld en aangekleed worden. Midden 2022 hopen wij het resultaat te kunnen aanschouwen en onze intrek te nemen in de gerestaureerde ruimtes van het Huis Janssens, het multifunctioneel erfgoedhuis van de stad.

5. AANWINSTEN CARTOGRAFIE, BIJZONDERE COLLECTIES EN DOCUMENTATIECENTRUM

Ook het voorbije jaar groeiden de bibliotheek, het archief en de bijzondere collecties van de K.O.K.W. verder aan dankzij ruil, schenking en aankoop. Wij danken uitdrukkelijk iedereen die schenkingen deed aan de Kring. Ook in de toekomst zullen wij graag uw schenkingen aanvaarden.

5.1. Dr. Jan Van Raemdonckfonds

Alle Wase gemeenten, met uitzondering van Zwijndrecht, Kruibeke en Moerbeke, deden in 2019 een financiële inbreng van 1 eurocent per inwoner in het dr. Jan Van Raemdonckfonds. De gemeente Kruibeke zegde toe om vanaf 2020 bij te dragen. Met deze middelen koopt/restaureert het fonds archivalia, oude waardevolle boeken, documenten of kaarten met betrekking tot het Waasland. Er werd in 2019 voor 1.137 euro besteed (o.a. restauratie paneel Waesmonster, aankoop klok Thomas Wauman en *Cosmographica Universalis* van Sebastian Munster). Eind 2019 bedroeg het saldo van het dr. Jan Van Raemdonckfonds 6.707,67 euro. Via de nieuwsbrief worden de leden geïnformeerd over de nieuwe aanwinsten. Jaarlijks wordt hierover ook aan de deelnemende gemeenten gerapporteerd. De K.O.K.W. dankt de gemeentebesturen voor hun engagement en hoopt ook de volgende jaren te kunnen rekenen op hun financiële steun.

5.2. Aanwinsten cartografie en bijzondere collecties

- Romain Van Schoor schonk een kader met een foto van zijn grootvader Petrus Goethals in de loopgraven van Diksmuide.
- Ludo Hemelaer schonk 7 dozen met divers materiaal (scouts Temse 1960-1962, Ecotest Leefmilieuvereniging opgericht in Temse in 1980 door onder meer Ludo Hemelaer, Schauselbroek Temse, de Schelde en Durme, dossier fort van Steendorp, Temse allerlei) aan de Kring.
- De Kring kocht een staande klok van Thomas Wauman (ca. 1750-1760) aan via de familie van Paul Blaton, die op 24 februari 2019 overleed in Temse. De klok is in goede staat en werd voorlopig ondergebracht in het depot van het SteM. Later kan ze een plaats krijgen in het gerestaureerde Huis Janssens. Het genealogisch materiaal uit de schenking van Paul Blaton werd overgedragen aan Familiekunde Vlaanderen, afdeling Land van Waas.
- Het derde boek *Rijk Polderland en Doeldorp zal duren* van de trilogie *Rijk Polderland*, dat is samengesteld en in eigen beheer uitgegeven door Edmond Reyn, werd aangekocht.
- Op de rommelmarkt in Waasmunster werden enkele postkaarten aangekocht, die niet aanwezig zijn in onze collectie.

6. MEDEWERKING AAN TENTOONSTELLINGEN EN ANDERE INITIATIEVEN

55 personen namen op 11 mei 2019 deel aan de ledenreis naar Den Haag. De reis werd georganiseerd door Herbert Smits. Ook leden van het Algemeen-Nederlands Verbond (ANV), de vereniging die de samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen wil bevorderen, konden inschrijven voor de uitstap. In de voormiddag stond een geleid bezoek door ProDemos aan het Binnenhof, de Tweede Kamer en de Ridderzaal op het programma. Op de middag hield Filip D'havé, vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Den Haag, een korte toespraak. 's Namiddags was er keuze tussen een bezoek aan het Nationaal Archief van Nederland of een gegidste wandeling doorheen Den Haag.

Ledenuitstap naar Den Haag (Foto Herbert Smitz).

De Open Monumentendag, die plaats vond op zondag 8 september, stond in het teken van 175 jaar treinverkeer in Sint-Niklaas. Het Stadsarchief, de K.O.K.W. en de NMBS werkten samen aan een tentoonstelling in de stationshal. In de Stationsstraat werden ook foto's met bijbehorende anekdotes opgesteld. Bestuurslid Sandra Vancauwenberghe verzorgde vijf gidsbeurten in het stationsgebouw en de stationsbuurt.

In 2019 was het 75 jaar geleden dat het grootste deel van het Belgisch grondgebied werd bevrijd door de geallieerden. In het kader van de herdenking van *75 jaar Bevrijding* leverde de K.O.K.W. de volgende inspanningen:

- De Erfgoedcel Waasland organiseerde op 6 februari 2019 een erfgoedontmoeting met als thema *75 jaar Bevrijding*. Enkele bestuursleden waren hierop aanwezig.
- Op 2 oktober 2019 hield Paul Drossens, diensthoofd van het Rijksarchief Gent, een lezing over het boek *Was opa een nazi?* in Huis Buytaert van Kunstenplatform WARP, Apostelstraat 20 te Sint-Niklaas. Als medeauteur reikte hij de aanwezigen de sleutels aan om zelf op zoek te gaan naar het vaak onuitgesproken oorlogsverleden.
- Op zaterdagmiddag 2 november 2019 organiseerde de K.O.K.W. een tweeledige activiteit in het SteM. Frans Ruczynski, voorzitter van het Generaal Maczek Museum in Breda, hield in het museumtheater een lezing met als titel *Het verhaal van de eerste Poolse Pantserdivisie o.l.v. Generaal Maczek*. De lezing werd bijgewoond door zo'n 120 geïnteresseerden, waaronder een 8-tal kinderen van toenmalige, Poolse soldaten. Na de lezing was er de mogelijkheid om de reizende tentoon-

Lezing door Frans Ruczynski, voorzitter van het Generaal Maczek Museum in Breda (Foto Koen Verstraeten).

stelling i.v.m. de Poolse Pantserdivisie *Armoured Wings/Gepantserde Vleugels* te bezoeken, die van 26 oktober tot 17 november 2019 te zien was in de tentoonstellingszaal van het SteM.

De Kring verleende zijn medewerking/deelname aan diverse projecten van andere erfgoedpartners:

- Voorzitter Chris De Beer werd geïnterviewd voor het boek *50 jaar Interwaas. 50 getuigenissen*, dat uitgegeven werd in het kader van 50 jaar Interwaas. Het boek is geen klassiek jubileumboek, maar een tijdsdocument van 128 pagina's met vijftig persoonlijke getuigenissen over wat de rol van het intergemeentelijk samenwerkingsverband voor streekontwikkeling was, is en kan/zal zijn. In zijn bijdrage bekijkt Chris De Beer erfgoed vanuit een breed Waas gevoel.
- In samenwerking met de Stedelijke Musea werden drie Mercatorlezingen georganiseerd: *Atlas van Jacob Van Deventer* door Colin Dupont op 26 maart, *De missionaris als geograaf en cartograaf* door Dirk Van Overmeire op 2 april en *Wanneer is het hier gedaan?* door Stijn Meuris op 23 april 2019.
- Voorzitter Chris De Beer werd gevraagd door Pieter Malengier van de Stedelijke Bibliotheek om te zetelen in de jury n.a.v. het project *Talen kleuren de wereld*. Uit 22 dialectwoorden werd *allemanswies* verkozen tot het mooiste Sint-Niklase dialectwoord.
- De voorzitter was aanwezig op de boekvoorstelling op 7 mei 2019 van het *Caertbouck van Steeckenen en zijn kadastrale kaarten (1668-1674)* van Jackie Thiron in Stekene.

- Op zaterdag 15 juni 2019 leidde oud-ondervoorzitter Ludo Hemelaer de bestuursleden en medewerkers van de Kring rond in Temse. Er werd een bezoek gebracht aan de Onze-Lieve-Vrouwekerk en het Administratief Centrum De Zaat.
- Op 1 september 2019 werd een bedankingsmoment georganiseerd voor Nico Van Campenhout, die op pensioen ging als stadsarchivaris van Lokeren. Enkele bestuursleden waren hierop aanwezig.
- Op zondag 20 oktober 2019, *Dag van de Trage Weg*, stelden De Raaklijn vzw en Erfpunt *Het Steenwerk en haar muntschat* voor in Belsele. Beide uitzonderlijke vondsten werden gewaardeerd en ontsloten voor het publiek aan de hand van twee infoborden t.h.v. de hoek Mierenneststraat/Sint-Andriesstraat, die niet alleen de locatie maar ook de geschiedenis ervan vertellen. Voorzitter Chris De Beer gaf toelichting bij de vindplaats van de Romeinse muntschat, die tot de collectie van de K.O.K.W. behoort, en had de eer om samen met burgemeester Lieven Dehandschutter het eerste infopaneel te onthullen.
- Bestuurslid Rudi De Clercq hield op vraag van Oudheidkundige Kring De Vier Ambachten op dinsdag 22 oktober 2019 om 19.30u. een lezing over spionage tijdens de Eerste Wereldoorlog en notaris Clement Heirman, hoofd van het inlichtingen-netwerk M41, in ontmoetingscentrum De Lieve te Hulst.
- Op donderdag 14 november om 19.30u. werd in de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Daknam de inventaris van de kerkarchieven Daknam, Doorslaar, Lokeren (H. Hart-Heiende, O.-L.-Vrouw-Kopkerk, St.-Anna-Heirbrug, St.-Antonius, St.-Jozef-Spoele, St.-Laurentius) en Oudenbos voorgesteld. Er waren 40 aanwezigen. De lezingen werden verzorgd door mederedacteur Geert Van Bockstaele, Joke Verfaillie, archivaris bij het Rijksarchief Gent, en E.H. Geert Catrysse, deken van Lokeren. De inventaris werd opgesteld door Geert, Julien en Marc Van Bockstaele en uitgegeven door het Oost-Vlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis.

Voorstelling inventaris kerkarchieven in de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Daknam. V.l.n.r. Geert Van Bockstaele, Joke Verfaillie, E.H. deken Geert Catrysse en Chris De Beer (Foto Herbert Smits).

- Ondervoorzitter Sandra Vancauwenberghe stelde de werking van de Kring als Wase vereniging voor aan Temseze verenigingen op de *Cultuurbabbel*, georganiseerd door de cultuurdienst op 14 november 2019 om 20u. in het gemeentehuis van Temse.
- Tijdens de *Sint-Niklaas run* op zondag 17 november 2019 konden lopers genieten van een aantrekkelijk parcours langs en door de mooiste plekjes en gebouwen van Sint-Niklaas. Hierbij werd ook door de toegangspoort van het Huis Janssens gelopen, zetel van de K.O.K.W.
- Op de *Dag van de Wetenschap* op zondag 24 november 2019 besteedden de K.O.K.W., Erfpunt en het SteM meer aandacht aan het verdwenen engelenbeeldje aan de achterzijde van de Sint-Nicolaaskerk in de Sacramentsstraat. G-Win demonstreerde hoe met behulp van hedendaagse 3D-technieken (scannen, monteren en printen in 3D) een stand-in voor het engelenbeeldje gereproduceerd kan worden. Dit vormt de eerste fase, die moet leiden tot een crowdfunding-project om het beeldje en grafmonument te restaureren.
- Ondervoorzitter Sandra Vancauwenberghe werd verkozen als vertegenwoordiger van de gidsen in de commissie Toerisme van Sint-Niklaas. Van daaruit verdedigt ze ook de belangen van de K.O.K.W.
- Verschillende partners, waaronder Interwaas en Erfpunt, gaan in 2021 het engagement aan om voor het gebied van de Vlaams-Nederlandse Schelde Delta een Unesco-label aan te vragen. In het kader van *Geopark Schelde Delta* nam Regionaal Landschap Schelde-Durme het voortouw om erfgoedverhalen te verzamelen die de Schelderegio thematisch binden. Chris De Beer en Ronny De Mulder waren aanwezig op een eerste brainstorm over dit gegeven op 4 december in Temse. De K.O.K.W. bevestigde de verdere deelname aan het project rond het toekomstige *Geopark Schelde Delta*.
- Medewerker Luc Heirbaut reconstrueerde de gestolen zwengel van de gerestaureerde pomp t.h.v. de Cijperage.

Volgend materiaal uit de collecties van de K.O.K.W. werd in bruikleen geven:

- De K.O.K.W. gaf een houten paneel 'Waesmonster', met daarop de vermoedelijk oudste afbeelding van de sirene of zeemeermin die wordt afgebeeld op het wapenschild van Waasmunster, in bruikleen voor de tentoonstelling *Blauwhaus - A Play with Arts and Crafts*. De tentoonstelling was van 28 april tot en met 26 mei 2019 te bezichtigen in kasteel Blauwendael te Waasmunster. Het paneel uit 1806 (n.a.v. de aanstelling van toenmalig burgemeester André-François Van den Bogaerde - de Terbrugge) kreeg naar aanleiding van de bruikleen een conservatiebehandeling. Het paneel werd ook afgebeeld op de bijbehorende affiche.
- De fotoclub van Lokeren vroeg enkele foto's uit het archief Frans De Vos in bruikleen voor een tentoonstelling rond hun 100ste verjaardag.
- De K.O.K.W. gaf diverse stukken in bruikleen voor de tentoonstelling *Missie à la carte. Missionarissen en cartografie*, die van 21 september tot en met 15 december 2019 te bezichtigen was in het Mercatormuseum.
- In het kader van het project *Vijd awa*, een toeristisch erfgoedproject in Beveren rond de Beverse Joos Vijd (ca. 1360-1439), opdrachtgever van het Lam Gods, zal het Erfgoedhuis Hof ter Welle een tentoonstelling inrichten over de familie Vijd.

Deze tentoonstelling zal te zien zijn in het najaar van 2020. Voor deze tentoonstelling werd het cartularium van het Wilhelmiatenklooster van Beveren uit de K.O.K.W.-collectie in bruikleen gegeven.

7. LEDENBESTAND EN EXTERNE VERTEGENWOORDIGINGEN

7.1. Ledenbestand

Het ledenaantal daalde licht ten opzichte van vorig jaar (min 10 leden). Eind 2019 telde de K.O.K.W. 338 binnenlandse en 11 buitenlandse betalende leden, wat neerkomt op 349 leden.

Daarnaast hebben we ruilovereenkomsten met 70 binnenlandse en 9 buitenlandse geschied- en heemkundige kringen, musea, archieven en wetenschappelijke instellingen. Zelf is de Kring geabonneerd op 17 publicaties van verenigingen en instellingen.

7.2. Externe vertegenwoordigingen

De K.O.K.W. is één van de negen leden van de vzw Oost-Vlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis. De Algemene Vergadering vond plaats op 26 januari 2019 in Ronse. De Kring werd vertegenwoordigd door Chris De Beer en Sandra Vancauwenberghe. De subsidie van het provinciebestuur voor het Oost-Vlaams Verbond werd stopgezet. Via het transitierglement van de Vlaamse Overheid worden financiële middelen voorzien tot 2020.

Voor de externe vertegenwoordigingen en werkgroepen vaardigt de Kring de volgende bestuursleden af:

- Cultuurraad Sint-Niklaas: Chris De Beer
- Straatnamencommissie Sint-Niklaas: Chris De Beer en Koen Verstraeten
- Museumcommissie Sint-Niklaas: Chris De Beer
- Museumcommissie Lokeren: Frans De Bondt
- Erfgoedcel Waasland: Chris De Beer
- Stuurgroep Erfgoedbank Waasland: Sandra Vancauwenberghe
- Bibliotheeca Wasiana: Chris De Beer in Algemene Vergadering
- Verheyenstichting: Chris De Beer en Koen Verstraeten
- Pijp- en Tabakmuseum vzw: Chris De Beer in Algemene Vergadering.

8. DANK

Dank aan:

- de Vlaamse Overheid
- de Erfgoedcel Waasland (Interwaas)
- de Wase gemeentebesturen, in het bijzonder het stadsbestuur van Sint-Niklaas, voor de financiële steun die zij verleenden.

Dank aan conservator Ward Bohé en het personeel van de Stedelijke Musea voor de goede samenwerking.

Ook een uitdrukkelijke bedanking voor Daniëlle Caluwé voor het geleverde werk bij de inventarisatie van de 3D-voorwerpen uit het Huis Janssens, en voor Anouk Van Beurden voor haar deskundigheid bij de preventieve conservering van de collectie vlaggen en vaandels.

Een welgemeende dank aan alle bestuursleden en medewerkers, die zich met veel enthousiasme en professionalisme vele uren vrijwillig inzetten voor uiteenlopende taken in de K.O.K.W. Hun inzet en toewijding zijn onmisbaar en onbetaalbaar!

Frans De Bondt	Penningmeester
Kristof Van Remoortere	Secretaris
Sandra Vancauwenberghe	Ondervoorzitter
Chris De Beer	Voorzitter